

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

Articulus II. Quomodo Angeli Deum cognoscant?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73455](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73455)

ARTICULUS II.

Quomodo Angeli DEUM cognoscant?

SUMMARIUM.

1. Angelus cognoscit DEUM per suam substantiam tanquam per imaginem.
2. Non verò tanquam per speciem intelligibilem.
3. Cuius sit medium cognitum.
4. Paritas de cognitione alterius Angeli.
5. Instantia de cognitione DEI in substantia superioris Angeli.
6. Instantia de visione creaturarum in Divina essentia.
7. Opposta Autoritas D. Thome.
8. Exponitur de similitudine objectiva.

§. I.

An Angelus per suam substantiam tanquam per speciem DEUM cognoscit?

1. CERTISSIMUM est, non tantum supernaturali, sed etiam naturali cognitione admodum perfectam DEUM ab Angelis cognosci, quæ tamen non sit intuitiva per propriam & quidditativam speciem, qualem in creata visione implicare dixi in Tract. de visione; sed abstractiva & per speciem alienam, & quidem per propriam substantiam, non tantum prout est effectus Divinæ omnipotentia, quo modo omnis alia quoque creatura deducit in cognitionem DEI, sed etiam prout habet rationem imaginis. Ex quo postremo oritur dubitatio, utrum substantia Angeli habens rationem imaginis, DEUM representet per modum speciei intelligibilis & medii incogniti, vel per modum similitudinis objectivæ, & medii cogniti? Prioriorem partem Gonet, posteriorem Ylambertus cum aliis amplectitur. Sitque.

2. CONCLUSIO. Angelus cognoscit DEUM per suam substantiam, non tanquam per speciem intelligibilem; sed similitudinem objectivam, & medium cognitum.

Probatum primò. Ex S. D. hic a. 3. in C. ubi dicit: quod ista cognitio, quæ Angelus DEUM cognoscit, magis teneat se cum notitia speculari: sed cognitio specularis est cognitio objecti in alio tanquam medio cognito: ergo ad mentem S. D. cognitio, quæ DEUS per suam substantiam cognoscit DEUM, magis est tanquam per speculum, & in medio cognito, quam per speciem intelligibilem, & per medium incognitum: magis, inquam, neque enim inficiamur, hanc cognitionem aliquid participare de modo cognoscendi per speciem intelligibilem, in quantum nempe substantia Angeli est quædam similitudo & imago DEI.

3. Probatum secundò ratione. Medium cognitum non est species intelligibilis, sed ad summum objectiva similitudo rei cognitæ (ut sup. ex dictis de Visione DEI) atque essentia Angeli respectu DEI est medium cognitum: ergo, minor probatur. Objectum primum est prius naturæ cognitum, quam objectum secundarium: atque essentia Angeli respectu suæ connaturalis cognitionis est objectum primum, DEUS verò secundarium: ergo Angelus prius naturæ cognoscit suam essentiam, quam DEUM. Minor præterquam

quod admittitur ab Adversariis, indeliquet, quæ per se primò sunt instituta ad essentiam, prius repræsentant seipsa & suum esse, deinde cognitione sui attingunt illa, quæ habent connexionem cum sua essentia & esse: atque essentia Angeli per se primò ordinatur ad esse: ergo.

Confirmatur primò. Angelus habet maiorem similitudinem cum altero Angelo, quam cum DEO, non ideo tamen cognoscit alterum Angelum per suam substantiam seu speciem intelligibilem; ergo etiam ex hoc, quod substantia Angeli sit quædam similitudo & imago DEI, non sequitur, quod etiam sit species intelligibilis ipsius.

Neque dicas. Disparitatem esse, quod Angeli essentia non procedat ab altero Angelo, quod tamen ad rationem imaginis requiritur: ergo essentia Angeli procedit à DEO, idcirco habet rationem imaginis intelligibilis ipsius DEI.

Nam contra est primò: quod species intelligibiles Angelorum non procedant ab objectis, quorum sunt species, quia sunt infusæ. Contra est secundò, quod ratio imaginis salvatur etiam in similitudine objectivæ, & medio cognito, velut cum Cæsar in sua imagine cognoscitur, cum non rectè infertur, quod illa imago sit species intelligibilis: adeoque.

Confirmatur secundò. Angelus DEUM in substantia superioris Angeli perfectius cognoscit, quam in sua; quia superior Angelus est perfectior imago DEI, sed in illius substantia cognoscit, tanquam in medio cognito: ergo etiam in sua substantia.

Confirmatur tertio. Creatura videtur in Divina essentia, tanquam in medio cognito: ergo etiam Divina essentia in substantia Angeli videtur. Consequenter probatur. Sicut enim Divina essentia est primum objectum, & creatura secundarium respectu suæ cognitionis, sic essentia Angeli est objectum primum, DEUS verò secundarium respectu Angelicæ cognitionis.

§. II.

Respondetur ad fundamentum sententiæ oppositæ.

Fundamentum Adversariorum potissimum assumitur ex Autoritate S. Script. Etzech. ubi Angelus vocatur Signaculum similitudinis DEI, & ex D. Th. hic a. 3. dicente. Cognitio autem, quæ Angelus per sua naturalia cognoscit DEUM, similitur illi cognitioni, quæ videtur res per speciem ab ea acceptam: quia enim imago DEI est in ipsa natura Angeli impressa, per suam essentiam DEUM Angelus cognoscit, in quantum est similitudo DEI.

Unde sic arguunt: Imago & similitudo objecti per quam cognoscitur objectum, est ipse species intelligibilis: sed ipsa substantia Angeli est imago & similitudo DEI; ergo ipsa substantia Angeli est species intelligibilis in cognitione DEI.

Confirmatur. Essentia Angeli comparatur ad intellectum Angeli tanquam species intelligibilis ad

ad cognitionem sui ipsius: ergo etiam ad ejus intellectum comparatur ut species intelligibilis in ordine ad cognitionem DEI: non enim minus est in se repræsentare DEUM, quam se ipsam, cum sit imago & similitudo ipsius.

Respondeo; Neutram autoritatem plus evincere, quàm objectivam similitudinem competentem medio cognito; non formalem competentem medio incognito. Ideo etiam S. Thomas non dicit, hanc Angeli cognitionem, quâ DEUM per sua naturalia cognoscit, esse per speciem intelligibilem; sed similem illi, quâ videtur res per speciem ab ea acceptam. quomodo similem? quia imago DEI est in ipsa natura Angeli impressa, & in quantum Angelus ad cognitionem DEI non indiget distinctâ specie. Interim cum hæc ipsa cognitio secundum eundem S. D. sit similior, & magis se tenet cum cognitione speculari: (uti omnia alia similitudo claudicat) est diutius cognitio per speciem intelligibilem, in quantum deficit ab essentiali prædicato ipsius, quod non sit immediata per medium incognitum, sed solum mediata per medium cognitum.

Unde ad argumentum distinguo majorem.

ARTICULUS III.

Quomodo unus Angelus alterum cognoscat?

S U M M A R I A.

1. Angeli se invicem cognoscunt.
2. Angelus per suam substantiam non cognoscit alium Angelum, ut pote sibi dissimilem.
3. Quem nec formaliter nec eminenter in sua substantia continet.
4. Neque cognoscit per substantiam Angeli cogniti.
5. Neque potest ita cognoscere per absolutam potentiam.
6. Sed habet species infusus, quibus possit cognoscere.
7. Cur Angelus DEUM per suam substantiam cognoscat, non item Angelum?
8. Angelus quemlibet alium quidditative & intuitive cognoscit.
9. Diviso comprehensionis in intensivam & extensivam.
10. Angelus inferior superiorem non comprehendit intensivè.
11. Comprehendit tamen extensivè.
12. Solvitur instantia de visione omnium possibilium in DEO.
13. Ex comprehensione intensiva suarum specierum non sequitur intensiva comprehensio superioris Angeli.
14. Locis S. Doct. exponitur de intensiva comprehensione.
15. Superior Angelus intensivè comprehendit inferiores.
16. Illuminatio superioris Angeli non causat intensivam sui comprehensionem in intellectu inferioris.

§. I.

Certiora præmittuntur.

1. Certum sit primò. Quod Angeli se mutuo cognoscant, teste Script. Genes. 18. 16. 6.

Imago & similitudo formalis quâ ut medio incognito objectum attingitur & cognoscitur, est species intelligibilis ipsius, concedo; quâ ut similitudine objectivâ, & in qua tanquam medio cognito attingitur & cognoscitur objectum, nego majorem, & sic distinctâ minore, nego consequentiam. Ideo licet superior Angelus sit perfectior imago & similitudo DEI, non tamen sequitur, quod Angelus inferior DEUM cognoscat per substantiam superioris Angeli, tanquam per speciem intelligibilem.

Ad confirmationem disparitas est, quod essentia Angeli sit objectum primarium seu primò cognitum cognitionis Angelicæ, adeoque non potest repræsentare se ipsam ut medium cognitum, sed incognitum: atqui DEUS respectu intellectus Angelicæ non est objectum primò, sed secundariò cognitum, ideoque ad illum substantia Angeli potius se habet ut speculum, quàm ut species, quemadmodum essentia Divina, licet intellectum videntis actuet per modum speciei intelligibilis, non ideo tamen est species, sed speculum rerum creaturarum.

Ezech. 2. Luc. 11. ex quibus constat, Angelos spirituales quandam republicam & Societatem constituere, sibi mutuo loqui, & in negotiis expediendis assistere, quæ omnia sine mutua cognitione fieri non possunt. Accedit ratio. Angelus quippe est perfectissima pars universi, & suprema intelligentium; congruum ergo est, ut habeat cognitionem totius entis creati, omniumque partium ad universæ naturæ constitutionem concurrentium.

Secundò. Ad perfectionem vitæ humanæ pertinet mutua societas: ergo multò magis ad perfectionem vitæ Angelicæ: sed perfecta societas includit mutuam cognitionem: ergo.

Certum sit secundò. Unum Angelum non posse cognosci ab altero Angelo, per Angeli cognoscentis substantiam, &

Ratio est. Ut Angelus per suam substantiam cognosceret alterum Angelum, deberet esse intelligibilis imago vel similitudo ipsius: sed hæc non est; ergo minor probatur. Non est imago, quia hæc procedere debet ab eo, cuius est imago: atqui substantia unius Angeli non procedit ab alterius substantia. Non etiam est intelligibilis similitudo, quia tamen Angeli conveniant in gradu generico, differunt tamen in gradu specifico; sed quatenus aliqua specie differunt, non habent formalem similitudinem ad invicem: ergo neque Angeli se mutuo per modum formalis similitudinis repræsentare possunt.

Confirmatur. Ut Angelus per suam substantiam cognosceret alterum Angelum, deberet in sua substantia formaliter, vel eminenter continere substantiam alterius Angeli; neque enim aliâ ratione potest esse medium ducens in cognitionem alterius, prout in 1. Tract. de vis. ostendimus: